

2. Registrace zemědělce, pojištění, daně

Pokud jste se na základě předchozí kapitoly rozhodli v zemědělství podnikat takřkajíc „na vlastní triko“, nutným krokem je Vaše registrace. Živnostníkem v zemědělství se můžete stát kdokoli bez ohledu na velikost obhospodařovaných ploch či množství chovaných zvířat. Znamená to tedy, že neexistuje nějaká minimální plocha obhospodařované půdy či minimální velikost stáda, které by u Vás byly v začátcích podnikání kontrolovány.

Podnikání v zemědělství upravuje **zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství**, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o zemědělství mimo jiné definuje, kdo může podnikat v zemědělství, kde a jak získat oprávnění k podnikání v zemědělství a co se rozumí zemědělskou výrobou.

Vymezení zemědělského podnikatele a podmínky pro podnikání v zemědělství upravují § 2e až § 2h zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. **Zemědělským podnikatelem** podle tohoto zákona je fyzická nebo právnická osoba, která hodlá provozovat zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku, za podmínek stanovených tímto zákonem a která, pokud jde o osobu fyzickou:

1. Dosáhla věku 18 let.
2. Má způsobilost k právním úkonům.
3. Má trvalý pobyt na území České republiky, nejedná-li se o občana České republiky nebo o občana členského státu Evropské unie.
4. Pohovorem před místně příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností prokáže základní znalost jazyka českého, nejedná-li se o občana České republiky nebo o občana členského státu Evropské unie.

Zemědělskou výrobou včetně hospodaření na vodních plochách se podle zákona rozumí:

- a) Rostlinná výroba včetně chmelařství, ovocnářství, vinohradnictví a pěstování zeleniny, hub, okrasných rostlin, léčivých a aromatických rostlin, rostlin pro technické a energetické užití na pozemcích vlastních, pronajatých, nebo užívaných na základě jiného právního důvodu, popřípadě provozovaná bez pozemků.
- b) Živočišná výroba zahrnující chov hospodářských a jiných zvířat či živočichů za účelem získávání, zpracování a výroby živočišných produktů, chov hospodářských zvířat k tahu a chov sportovních a dostihových koní.
- c) Produkce chovných a plemenných zvířat, využití jejich genetického materiálu a získávání zárodečných produktů, pokud jde o zvířata uvedená v písmenu b).
- d) Výroba osiv a sadby, školkařských výpěstků a genetického materiálu rostlin.
- e) Úprava, zpracování a prodej vlastní produkce zemědělské výroby.

- f) Chov ryb, vodních živočichů a pěstování rostlin ve vodním útvaru povrchových vod na pozemcích vlastních, pronajatých nebo užívaných na základě jiného právního důvodu.
- g) Hospodaření v lese, na pozemcích vlastních, pronajatých, nebo užívaných na základě jiného právního důvodu.
- h) Hospodaření s vodou pro zemědělské a lesnické účely.

Zemědělský podnikatel je oprávněn rovněž poskytovat práce, výkony nebo služby, které souvisejí výhradně se zemědělskou výrobou a při kterých se využijí prostředky nebo zařízení sloužící zemědělskému podnikateli k zemědělské výrobě.

Zákon o zemědělství zároveň říká, že fyzická osoba provozující **drobné pěstivelské a chovatelské činnosti**, anebo prodávající nezpracované rostlinné a živočišné výrobky, nepodléhá evidenci zemědělského podnikatele. Pokud zeleninu a ovoce pěstujete a prodáváte jen **příležitostně**, nepotřebujete žádné povolení, živnostenské oprávnění ani registraci:

- Pokud příjmy z této příležitostné činnosti **nepřekročí 30 000 Kč za kalendářní rok** (u příjmů z chovu včel nesmí překročit počet včelstev 60, částka na 1 včelstvo je 500 Kč), nemusíte je danit ani uvádět v daňovém přiznání - jsou **osvobozeny**.
- V případě, že tyto příjmy **presáhnou 30 000 Kč za kalendářní rok** (u příjmů z chovu včel nesmí překročit počet včelstev 60, částka na 1 včelstvo je 500 Kč), uvedete je po skončení roku do daňového přiznání jako **ostatní příjmy** (§ 10 zákona o daních z příjmů). K příjmům si můžete uplatnit paušální výdaje (v roce 2014 ve výši 80 % z příjmů) a rozdíl mezi příjmy a výdaji normálně zdaníte.

Pokud se chcete stát zemědělským podnikatelem naplno, nezbyvá nic jiného, než provést **registraci** (podat žádost o zápis do Evidence zemědělských podnikatelů) **na příslušném obecním úřadu obce s rozšířenou působností**. Podnikat pak budete na základě tzv. **„Osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele“**. Příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností k zaevidování žadatele o zemědělské podnikání je obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož územní působnosti se nachází místo trvalého pobytu zemědělského podnikatele, jde-li o fyzickou osobu, nebo sídlo zemědělského podnikatele, jde-li o právnickou osobu; nelze-li územní působnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností určit těmito způsoby, je místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností podle místa podnikání na území České republiky.

Fyzické nebo právnické osobě, která provozuje zemědělskou výrobu podle zákona o zemědělství, aniž by byla zapsána v evidenci zemědělského podnikatele, hrozí pokuta za přeštupek až do výše 50 000 Kč.

2. Registrace zemědělce, pojištění, daně

Jako začínající podnikatel máte zákonnou povinnost registrovat se na úřadech. Jde především o registraci u správce daně (Finanční úřad), registraci na zdravotní pojišťovně a registraci na Okresní správě sociálního zabezpečení. V závislosti na tom, zda budete mít podnikání jako hlavní či vedlejší činnost, můžete mít povinnost placení záloh na sociální a zdravotní pojištění:

- Hlavní výdělečná činnost znamená, že všechny Vaše příjmy či jejich nadpoloviční většina, pocházejí ze zemědělské činnosti.
- Vedlejší výdělečná činnost znamená, že Váš hlavní příjem pochází z jiné činnosti (např. ze zaměstnání, pobírání rodičovského příspěvku, pobírání invalidního důchodu).

Než se stanete zemědělským podnikatelem, je třeba si rozmyslet další důležitou otázku, kterou je **forma podnikání**, tedy zda bude podnikat jako fyzická osoba - podnikatel nebo jako právnická osoba - obchodní společnost (korporace). Rozhodnutí o právní formě podnikání ovlivňuje konkrétní situace každého začínajícího podnikatele jako je například výše počátečního kapitálu, ochota přijmout zodpovědnost za riziko spojené s podnikáním, případně počet osob, které se chtějí do podnikání společně pustit.

Podnikatel - fyzická osoba

Výhody:

- Menší administrativní i finanční náročnost zahájení činnosti.
- Není nutný žádný počáteční kapitál.
- Přímé řízení a kontrola samotného podnikatele nad celým svým podnikáním.
- Celková nižší administrativní zátěž především v oblasti účetnictví.

Nevýhody:

- Nižší schopnost získat cizí kapitál, svůj rozvoj budete muset financovat z vlastních zdrojů.
- Ručení za závazky z podnikání celým svým majetkem.
- Při uzavírání obchodních smluv jsou podnikatelé přímo osobně účastníky právních vztahů, jejichž dopady se pak týkají osoby podnikatele, nikoliv pouze jeho podnikatelské činnosti.

Obchodní společnost (s.r.o.)

Výhody:

- Snazší přístup k cizím finančním zdrojům.
- Do obchodních vztahů vstupuje pouze společnost, nikoliv osobně společníci (závazky z uzavřených smluvních vztahů tak na ně osobně nedopadají).

Nevýhody:

- Administrativní náročnost založení - zápis do Obchodního rejstříku.
- Povinnost vkladu počátečního kapitálu.
- Názorové neshody společníků ve společnosti.
- Větší daňová zátěž při nižších ziscích.

Právnické osoby a fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku podnikající v zemědělství mají povinnost ze zákona vést účetnictví (zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví).

Fyzické osoby, které nejsou zapsány v obchodním rejstříku, si mohou vybrat z 3 možností:

1. Vést daňovou evidenci - přehled o příjmech a výdajích a dále o majetku a dlužích.
2. Účtovat v soustavě účetnictví - účtování v soustavě účetnictví o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření.
3. Použít metodu paušálních výdajů - podnikatel eviduje pouze příjmy ze zemědělské činnosti a výdaj uplatní ve výši 80 % těchto příjmů (tzv. paušál).

Při samotném výběru byste měli vycházet z velikosti subjektu, velikosti a struktury majetku, ale i schopnosti vést konkrétní soustavu účetnictví.